

W. Johansens prædiken allehelgensdag

Taler

W. Johansen
Sognepræst

Dato

1. november 1942

Sted

Sdr. Felding Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 5, vers 13-16

1 Salt og Lys

De to Ting er der Brug for i Tiden.

- 5 Saltet kan bevare Kødets friskt. Det kan ved sin Nærværelse holde de fordærvende og ødelæggende Kræfter borte. Det er der altsaa Brug for i denne Tid. Hvad menes der med Saltet? Hvad er det, der skal holde det fordærvende borte og hindre det i at tage Magten? Det er Jesu Disciple. Det er dem, han kalder Salt og Lys. Det er altsaa ikke ligegyldigt, om de er der eller ej. Deres
- 10 Tilstedeværelse har samme Betydning for det Samfund, de lever i, som Saltet har det for Kødets. Saa højt tænker han om sine Disciples Indsats; saa betydningsfuldt er det efter hans Mening, om de er der eller ej. Som Kødets ikke kan undvære den Virkning, Saltet har, kan Samfundet heller ikke undvære den Virkning, Jesu Disciple har. Det er Mesterens egne Ord. Han siger ikke: „I bør være Jordens Salt“, eller „Det vilde glæde mig, om I kunde være det“; men han
- 15 siger: „I er det.“ Det har vi at holde os til. Det var ikke til alle og enhver, han sagde de Ord. Det var kun til den lille Kreds, han var kommen i nær Berøring med, og som stod i et inderligt Forhold til ham. Med Ordene: „I er Jordens Salt,“ tænker han paa sine sande Disciple. Hvor der staar en sand Kristen, er der
- 20 altsaa, efter Jesu klare Ord, et Værn imod det fordærvende og ødelæggende. Der har det ikke frit Spillerum. Der kan det ikke brede sig uhindret fra det ene Livs-Område til det andet. Hvor Saltet er, er der dæmnet op for det nedbrydende og fordærvende. Saadan er det, hvor der er sande Kristne.
- 25 Der er Grænser, som ikke maa slettes, og som maa ligge fast i det almindelige Omdømme, hvis Fordærvelsen ikke skal brede sig. Der er Grænser, der er saa vigtige, saa hvis de overskrides uden Betænkeligheder, fører det til aabenlyst

Fordærv. Der er Grænsen mellem Løgn og Sandhed, mellem rent og urent,
30 mellem Svig og Troskab, Lydighed og Ulydighed, Hovmod og Ydmyghed, godt
og ondt. Hvis de gamle Grænser slettes, er Følgerne uoverskuelige. Hvis man
gør, som man vil uden Tanker om, paa hvilken Side af Grænsen, det, man gør,
ligger, er det hele flydende, og saa kan man vente sig hvad som helst.
Fordærvelsen breder sig, naar de Grænser, der er sat i de 10 Bud, ikke mere
35 respekteres.

Budene skelner f. Eks. skarpt mellem mit og dit. Der er et af dem, der
fordømmer Tyveri; men ikke nok med det, der er to andre, som ogsaa
fordømmer Lysten og Begæret efter det, der hører de andre til. Den Grænse
40 mellem mit og dit, der sættes i Budene, er visket stærkt ud i Tiden, og de
forfærdelige Følger deraf er synlige for enhver.

Det er ikke ligegyldigt, om Børn er lydige eller ulydige mod deres Forældre, eller
om de Voksne er lydige eller ulydige mod Øvrigheden. Det er ikke ligegyldigt,
45 om man helligholder Søndagen eller ej, eller om man dyrker andre Guder; det
kan man, som bekendt godt gøre, uden at man behøver som Hedningerne at
tilbede Billeder af Sten og Træ. Det er heller ikke ligegyldigt, paa hvilken Maade
man bruger Guds Navn. Der er Maader at bruge det paa, som tydeligt er
Misbrug.

50 Vold og Mord ligger i Følge et af Budene paa den forkerte Side af Grænsen; men
selv om man har holdt sig fra de to Ting, er det ikke sikkert, at man derfor er paa
den rigtige Side. Det nævnte Bud forbyder nemlig ogsaa Vrede, Had,
Hævnerrighed og Misundelse.

55 Budene sætter klare og skarpe Grænser, og de kaster Lys over alle de vigtigste
Livsforhold. Der er ogsaa et af dem, der siger, hvordan Forholdet skal være
mellem Ægtefolk og mellem Mand og Kvinde. Ægtefolk skal leve sammen i
Kærlighed og Troskab indtil Døden. Det er klar Tale. Forholdet mellem Mand
60 og Kvinde skal være rent og ærbart. Det er lige saa klart.

Fordærvelsen breder sig i samme Grad, som de Grænser, der sættes i Budene,
slettes ud. Der skal ikke andet til at bringe et Folk i Fordærv end det, at det mere
og mere ringeagter de 10 Bud. Det fører til Forfald bogstavelig indenfor alle
65 Livsforhold. De Grænser, der sættes i Budene, er sat af Gud selv, og vil et Folk
ikke respektere dem, maa det finde sig i at komme ud i Uføret. Naar Respekten

for Guds Bud forsvinder, gaar det tilbage, hvor meget Tiden end berømmes som en Fremskridts-Tid.

70

Den Fordærvelse, som følger af, at Budenes gamle Grænser ikke længere respekteres, er det ikke vanskeligt at faa Øje paa. Den plages det danske Folk af, og den præger kun Tiden alt for stærkt. Hvis den ikke skal faa Lov at brede sig, er der Brug for Salt, og det vil, ifølge Jesu Ord, sige, at der er Brug for sande
75 Kristne. De ringeagter ikke Budene. Deres Herre har jo netop skærpet dem og lagt et endnu dybere Indhold ind i dem. "I har hørt, at der er sagt til de gamle -- men jeg siger eder," og saa trækker han den gamle Grænse endnu skarpere op.

80

Paulus bad for Menigheden i Efesus, at Kristus maatte bo ved Troen i deres Hjerter. Det Menneske, som det kan siges om, er en sand Kristen, og det var det, han ønskede, at de maatte være. Det Menneske, i hvis Hjerte Jesus selv ved Troen er kommen til at bo, det er Jordens Salt, trods sin Skrøbelighed og Ufuldkommenhed. Det gaar ikke i sin egen Kraft; det kan ikke tie til hvad som helst, det bliver Øjenvidne til; det maa prøve paa at gøre sin Indflydelse
85 gældende; og er det virkelig saadan, at Kristus selv ved Troen bor i det Menneskes Hjerte, saa er det jo hans Indflydelse, der kommer til at gøre sig gældende, og hvor han er, er der dæmmet op for Fordærvelsen.

90

Ingen Kristen skal altsaa tænke mismodigt. „Jeg kan ikke være Jordens Salt." Hold dig nær til din Herre, klyng dig fast til ham i Troen, saa er du, ifølge hans eget Ord, Jordens Salt. Saa stor og rig er han. Hvor ringe du end føler dig, hvor lidt du synes, du kan udrette; hører du ham til, er du Jordens Salt, ikke paa Grund af hvad du har i dig selv, men paa Grund af det, han kan virke i dig, og som han virker i alle sine. Du bliver altsaa ikke Jordens Salt ved dine
95 Beslutninger og dine Anstrengelser; men du bliver det ifølge dit Samfund med ham.

100

En sand Kristen er Jordens Salt uden Hensyn til sine Evner. Han skal ikke spekulere paa, hvordan han skal blive det; han er det. Saa meget betyder det at høre Jesus til. De sande Kristne i Danmark har den Opgave at modvirke den Fordærvelse, som gør sig gældende paa saa mange Omraader, ogsaa paa det sædelige, og som skyldes det danske Folks Ringeagt for de 10 Bud, og de løser den Opgave i samme Grad, som de holder sig nær til deres Herre.

105

Hvornaar mister da Saltet sin Kraft? Hvornaar er Kristne ikke Jordens Salt?

Naar de falder ud af Troens Samfund med deres Herre. Naar de, som Paulus siger det, mister det oprigtige Sindelag overfor Kristus.

110 Jesus siger ogsaa til sine Disciple: "I er Verdens Lys." (Han siger ikke, at de bør være det, eller at det vilde glæde ham, om de kunde være det). Det samme sagde han engang om sig selv. Naar han ved Troen bor i vore Hjerter, han, som er Verdens Lys, saa er vi det ogsaa. Den, som følger ham, skal ikke vandre i Mørket, men have Livets Lys. At komme i Troens Samfund med ham er det samme som
115 at faa et Lys tændt i sin Sjæl. Det er ogsaa Paulus's Mening med Ordene Kol. 1, 13: „Han, som friede os ud af Mørkets Magt ogsatte os over i sin elskede Søns Rige." Der er ogsaa et andet Sted, hvor han formaner de Kristne til at vise sig som Himmellys i Verden. Naar Jesus siger om sine sande Disciple, at de er Verdens Lys, saa er de det virkelig, og saa skal de ikke prøve paa at skjule det.

120

Det gør man, hvis man sætter sit Lys under en Skæppe. Saa er der ingen, der mærker noget til det eller faar nogen Gavn af det. Saadan bærer ingen sig ad i det praktiske Liv, det vilde være lige hen i Vejret, og derfor skal man heller ikke bære sig saadan ad i det aandelige; man skal ogsaa i den Henseende bruge sin
125 Forstand. Naar man har faaet et Lys tændt i sin Sjæl, skal man ikke gøre det umuligt for andre at se det, dertil er Mørket i Verden for stort. Lyset er beregnet til at skinne og varme og ikke til at skjules. Det er ikke en Kristens Opgave at være Lyset under Skæppen, omhyggeligt gemt for dem, der har Brug for det; men det er en Kristens Opgave at være Lyset paa Stagen, der skinner for alle
130 dem, der er i Huset.

„Lad saaledes eders Lys skinne for Menneskene, at de maa se eders gode Gerninger og ære eders Fader, som er i Himlene." Det er, hvad andre skal faa ud af at møde en sand Kristen.

135

„En Stad, som ligger paa et Bjerg, kan ikke skjules." De Ord fra Evangeliet har vi endnu ikke faaet med. Staden paa Bjerget kan ligge skjult i Taagen, saa ingen ser den, og ingen fremmed aner, at den er der; men naar Taagen letter, ser man den ligge deroppe, straalende og solbeskinnet, og kan ikke faa Øjnene fra den.
140 Saadan er det med den himmelske Stad, det nye Jerusalem; vi ved, at den er der, skimter ogsaa nu og da lidt af dens Herlighed; men ofte er den skjult af Taager og synes saa uendelig fjern. Den Stad vender vi vort Blik imod i Dag paa Alle Helgens Dag; det tjener de Salmer, vi synger, ogsaa til. Om den Stad taler Skriften kun i Billeder, men i Billeder, som lader Virkeligheden bag ved træde

tydelig frem. „Midt i dens Gade og paa begge Sider af Floden voksede Livets Træ, som bar tolv Gange Frugt – –. Og Nat skal ikke være mere, og de trænger ikke til Lys af Lampe eller Lys af Sol, fordi Gud, Herren, skal lyse over dem.” (Aab. 22). Som man paa en klar Dag efter mange Dages Taage kan se Staden paa
150 Bjerget og betages af dens Skønhed, saadan er det paa Alle Helgens Dag. Da vender vi vort Blik mod det nye Jerusalem og tænker paa dem, der allerede er der, og da mindes vi om, at den Stad er ogsaa det rette Maal for os, og kun, naar vi kommer der, har vi naaet det Maal, som Gud i sin Godhed har bestemt os til.

155 Amen.

Kilde

W. Johansen: "Unationale" Prædikener fra Besættelsestiden. A. Olesens Forlag, Aabenraa. 1948

160 **Kildetype**

Dokumentation i bogværk

Tags

Allehelgen, Anden Verdenskrig, Anden tekstrække, Danmarks besættelse 1940-1945, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

165 **URI**

<https://www.dansketaler.dk/tale/w-johansens-praediken-allehelgensdag>

170

175

180